

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLV (39)
Štev. (No.) 37

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
18. septembra 1986

Podaljšana partijska roka

Sedaj je na vrsti Argentina. Jugoslovanska komunistična oblast bi rada dobila devize tudi iz Argentine. Na treh krajih je s svojo podaljšano roko, t.j. Slovensko izseljensko matico, že poskusila, in sicer v Kanadi, v Združenih državah Amerike in v Avstraliji. Poskusi bolj slabo uspevajo, vendar to agentov SIM ne moti, ampak vztrajno prosjačijo tudi pri tistih izseljencih, katerim so komunisti doma pobili sinove in očete. Prosjačijo za prispevke za medicinske aparate za ljubljanske bolnišnice, ker upajo, da bodo za take humanitarne namene še najlažje ganili srca emigrantov.

Toda za to „humanitarno akcijo“ se skriva — ne samo namen dobiti devize — še drug pomembnejši politični namen: razbiti enotnost emigrantov, ustvariti „novo skupnost“, ki bo naklonjena sedanjemu komunističnemu režimu v Sloveniji in Jugoslaviji. To delo naj opravi bodisi „humanitarna akcija“ bodisi „prosvetna“ akcija, ko so do sedaj vsi drugi poskusi (pevske zbori, anonimna pisma in dr.) propadli.

Pravimo, da je sedaj na vrsti Argentina. Poročajo nam, da bo v kratkem prišel v Argentino sam predsednik Slovenske izseljenske matice s točnimi navodili partije, kako naj tudi v Argentini med slovenskimi emigranti sproži novo akcijo „za narodov blagor“, zlasti, da naj v ta namen organizira „Meddruštveni od-

bor“. S tem meddruštvenim odborom naj bi razbil obstoječo enotnost (Zedinjeno Slovenijo, Medorganizacijski svet in druge skupne forume), naj povabi k sodelovanju slovenske duhovnike in druge osebnosti. Spretno naj ta agent partije pripravi v Argentini tla za gostovanje domovinskih pevskih zborov, folklornih skupin, in posameznih umetnikov ter naj ustvari na tem ali drugem področju odvisnost emigracije od partijsko vodene Slovenske izseljenske matice.

Na vse predloge in vabila že danes odgovarjamo z odločnim NE. Ne bomo dajali za medicinske aparate, ki bi jih morala Slovenija že zdavnaj imeti in za katere beračijo pri emigrantih, ki so s culico v roki odšli zaradi njih v begunstvo. Ne bomo ustanavljali niti se pridruževali kakim novim „Meddruštvenim odborom“, da bi bili tako posebno vezani na jugoslovanski komunistični režim. Tudi se ne bomo pustili od nikogar ustrahovati. Smo na svobodni zemlji ter delamo na tem, da bi tudi Slovenci v domovini imeli pravico do svobodnega odločanja na vseh življenjskih področjih: v šolstvu, v kulturi, v gospodarstvu in v politiki ter da dosežejo pravico do svobodnega združevanja in do svobodnega izražanja misli in svojega prepričanja.

Svobodni Slovenci se družimo in kulturno sodelujemo le s svobodnimi Slovenci.

Sm R

Grof Tolstoj: nova afera

Grof Tolstoj je imel pogovor z uredniki revije „New Agenda“, ki je glasilo Federacije konzervativnih dijakov v Londonu. Povedal jim je, da je po dokumentih, ki so znani, bil pri vračanju Kozakov, Slovencev, Hrvatov in drugih narodov sovjetskimi in Titovim oblastem odločilno udeležen prejšnji angleški ministrski predsednik Harold MacMillan, član konzervativne stranke.

Omenjena dijaška federacija je pogovor z grofom Tolstojem natisnila in razširila po Angliji. Vodstvo konzervativne stranke se je čutilo prizadeto in njen predsednik Norman Tebbit je vložil tožbo na

Vrhovno sodišče z zahtevo, da se knjižica s pogovorom z grofom Tolstojem uniči. Urednik dijaške revije Harry Phibbs je vzel na znanje sodno prepoved širjenja knjižice, obenem pa je izjavil, da je bilo 2000 izvodov že razposlanih po vsej Angliji in ljudje sedaj poznajo to zadevo.

V tej zadevi se je oglašil tudi član parlamenta Tam Dallyl (poslanec laburistične stranke) in je zahteval od zunanjega ministra Howeja, da naj vendar vlada objavi vse dokumente o vračanju ujetnikov Sovjetom in Titu, da se ugotovi vsa resnica o tej stvari.

Škandal v Makedoniji

Gustav Chalupa, inozemski dopisnik v Beogradu, poroča o finančnem škandalu v Makedoniji, ki je najbolj revna republika v Jugoslaviji. Po teh poročilih naj bi bilo na zatožni klopi okrog 140 direktorjev, vodji oddelkov in predsednikov raznih komisij, ki se morajo zagovarjati o zavoženem gospodarstvu in kombinatu „Feni“, kjer predeljujejo železo in nikelj. Izgube v tem podjetju presega vsote ob potresni katastrofi v Skopju in bodo še sedaj nerojeni Makedonci morali desetletja plačevati doogove. Poleg kombinata „Feni“ se nahajata v velikih gospodarskih težavah tudi termocentrala „Negotin“ in neka velika rafinerija zemeljskega olja. Kako je prišlo do takšnega stanja — nihče ne ve, prav tako ni znano, kako in kam se je razblinilo toliko milijard.

Na zatožni klopi pa manjkajo tedanji odgovorni politiki: ministrski predsednik, predsednik parlamenta, direktorji državne banke, vplivni poslanci in drugi soudeleženci, katerih imena pa so javnosti znana.

Preiskovalna komisija preučuje politično in osebno odgovornost obtožencev, katerih mnogi so se že odtegnili iz javnega življenja, nekateri imajo visoka mesta v federalni vladi ali pa celo v centralni vladi v Beogradu.

Predsednik preiskovalne komisije,

Krste Nelkovski, pa ima dvome o uspehu svojega dela. Po jugoslovanski ustavi, čl. 95 so funkcionarji v samoupravnem socializmu sicer odgovorni za svoje odločitve, nikjer pa ni določena kazen za morebitne prekrške. In s tem členom jugoslovanske ustave in z njihovo takratno politično imuniteto se branijo funkcionarji, čeprav jih je že leta 1972 takratni predsednik Tito svaril pred prenapetimi odločitvami.

P. D-ova.

ULICA PO SLOVENSKI SESTRI

V kraju Rio Gallegos, na jugu Argentine, je dolga leta živala in delovala salezijanska sestra Ivana Perovšek, ki je prišla v Argentino leta 1923 in tu umrla leta 1978.

Zaradi izredne delavnosti med tamkajšnjimi ljudmi, so eno izmed ulic imenovali po njej:

CALLE HERMANA IVANA PEROVŠEK

Tako se je msgr. Hladniku pridružilo novo slovensko ime v nomenklaturi cest, s katerimi se argentinska javnost zahvaljuje zaslugam žensam in možem za njih delo v argentinskem okolju.

Zabrnel je telefon, znan glas prijatelja je oznanil: Gorše je umrl. Drug za drugim odhajajo velmože, velikani iz vrst slovenske povojne ideološke emigracije, in bolj in bolj postajamo revni, ker zanje ni nadomestila. Iz vseh sektorjev javnega dela za blagor izseljenstva v Sloveniji v svetu in za svobodno prihodnost vsega naroda jih pobira smrt: med prvimi je odšel mnogo prezgodaj pogumni in zvesti vojščak za ohranitev in utrditev Kristusovega kraljestva, mučeniški škof Gregorij. Za njim zeva praznina, ki je zapolniti ni mogoče.

PRAVI DISIDENT

Dr. Vojslav Šešelj je danes najbolj poznani oporečnik v SFRJ. Bil je obsojen pred dvema letoma na nič manj kot na 8 let zaradi članka in privatnih zapiskov. Na pritisk mednarodne in domače javnosti je bil izpuščen iz zapora. Letos 1. junija je napravil pismeno vlogo na predsedništvo SFRJ. V tej vlogi se pritožuje, da mu nočejo izdati potnega lista in da mu ne nudijo možnosti zaposlitve v SFRJ. V vlogi je edinstveni pasus, ko pravi, da ima predsedništvo in partija danes dejansko oblast, ki pa ni legitimna, ker niso nikdar bili demokratsko izvoljeni od ljudstva. Tudi poudarja, da ne misli stalno prositi milosti v zadevah elementarnih človekovih pravic. Nima nobenega pomisleka obrniti se za pomoč mednarodni javnosti ali celo tvegati ilegalni prehod meje.

(Iskra, 1. 7. 1986)

Izgubili smo jih

Vrsto let kasneje je smrt pobrala vrhovnega političnega predstavnika slovenskega naroda, bivšega podpredsednika vlade in predsednika Slovenskega narodnega odbora dr. Miha Kreka, ki je ob vsej svoji osebni skromnosti tako odlično zastopal svoj zasluženi narod v mednarodni politiki in je njegovo ime imelo zven, kakor ga nima noben drug Slovenec. Zazijala je praznina, ki jo je skual zapolnil njegov naslednik Mišo Stare, begunec v Argentini, ki je zastavil svoje idealno delo za narod predvsem z močjo tiskane besede. S seboj je prinesel iz domovine in okupacije ilegalni list „Svobodna Slovenija“, ga razširil in urejeval do svoje smrti ter zapustil naslednikom. Neminljiv spomenik si je postavil z izdajanjem 22 debelih knjig Zbornika z dragoceno vsebino. Kje je nadomestilo?

Med izseljenskimi znanstveniki je smrt ugrabila brez dvoma najodličnejšega med njimi, vodilnega, arheologa dr. Rajka Ložarja. On pomeni dejansko začetek in vrhunec slovenske arheološke znanosti, kar mu mlajši arheologi v domovini radi priznavajo, kakor mi je sporočil sorodnik ob priliki izida svoje knjige o izkopaninah v Ljubljani in drugod. Knjigo je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ložarjeva erudicija in veličina je komaj nadomestljiva.

Nedavno je omahnil v grob umetnik peresa Mirko Javornik. Ni bil povprečen pisatelj in običajen časnikar, ampak borec za pravico in resnico z močjo ostrega peresa, kakršnih Slovenci nimamo veliko, če jih

sploh imamo. Njegova beseda je izklesana in stoji na prvem mestu. Ni mu bilo dano, da bi bil izdelal svojo avtobiografijo, ki jo je imel v naročju. Z njim je odšlo v grob mnogo naše tekoče zgodovine: mnogo je vedel in znal je prav povedati.

Zdaj pa še kipar Francé Gorše! Po svoji odisejadi v svobodnem svetu po revoluciji v domovini, je našel miren pristan v Svečah na Korškem, kjer je pri svojih osemdesetih letih odprl preostale zaklade svoje umetniške duše in razdal narodu, kar je še imel. In tega je bilo veliko. Z njim je odšel v nebesa (kajti drugam ni mogel iti) največji slovenski kipar našega časa, ki je v življenju mnogo hudega preстал, križ skromno in ponižno nosil in — ustvarjal.

Zdaj je tudi njegova roka otrpnila in padla v grob. Glejte, koliko velikanov smo že zgubili v tujini! Iz vseh področij narodnega življenja so izšli: cerkveni knez v borbi za Kristusovo kraljestvo na zemlji, vodilna politična prava za zmago svobode in resnice, izrazit znanstvenik pri odkrivanju razvoja človeškega in posebej slovenskega rodu. Leposlovec izostrenega umetniškega čuta in vrhunski upodablajoči mojster božje in človeške danosti na tem svetu.

Ali se prav zavedamo, kaj smo imeli, in kaj smo zgubili?

Ob Goršetovi smrti se spominjamo teh velikanov in smo nanje ponosni. Po drugi strani pa objokujemo njihovo zgubo. Ali takšno je življenje in vsi smo na isti poti.

dr. Ludovik Puš

Svetovni komunizem v številkah

Večkrat se piše in govori o zatonu komunizma. Trditev je upravičena, v kolikor se tiče njegove učinkovitosti kot družbene ideologije, predvsem ko se polasti oblasti. Kot se niso uresničile Marxove napovedi glede kapitalizma in bodočnosti svetovnega sveta, prav tako komunizem dosedaj še ni nikjer pokazal, da je sposoben uresničiti svoje obljube. Ne more se pa isto trditi glede njegove ekspanzije. Polastil se je oblasti v 24 državah, ki štejejo 1.626 milijonov prebivalcev ali 36,7 odstotkov prebivalcev sveta.

Z nesmiselnim oboroževanjem, predvsem Sovjetske zveze, pa ogroža svetovni mir in sožitje med narodi in državami. Podpira levičarska gibanja in terorizem z leve in desne.

Članstvo v komunističnih strankah

Do druge svetovne vojne, ko je v večini komunističnih strank prevladovala konspiracija, je bilo težko ugotoviti vsaj približno število njihovih članov. Po končani vojni, ko je bil v številnih državah komunizem priznan kot legalna stranka, te številk niso več tako velika tajnost. Tako se je v prvi polovici leta 1985 lahko sestavila približna statistika o članstvu v komunističnih strankah križem sodobnega sveta za leto 1984. Po kontinentih je ta pregled naslednji:

Kont.	Preb. v tisočih	Članov	%
Afrika	307.260	216.335	0.07
Amerika	630.215	640.418	0.10
Azija	2.658.247	46.021.104	1.73
Evropa	816.816	34.431.135	4.21
Oceanija	18.700	1.100	0.005
Skupaj	4.431.238	81.310.092	1.83

Vir: Comunismo internazionale, Ag. giornamenti sociali, št. 12, 1985, str. 789-794.

Komunistične stranke in njihove sopotniške organizacije imajo v svojem članstvu le 1,83 odstotka svetov-

nega prebivalstva. S tem še ni rečeno, da so vsi marksisti že člani komunističnih strank in to iz različnih razlogov. Nekateri hočejo ostati prikriti, ker jim tako narekuje okolje, v katerem živijo, družbeni položaj in mnogo drugih razlogov. Za Združene države Amerike pravijo, da je na državnih in privatnih univerzah med profesorji zgodovine približno 10 tisoč prepričanih marksistov, a velika večina ni včlanjenih v komunistični stranki.

Ne sme se prezreti tudi dejstva, da vsi člani komunističnih strank niso prepričani komunisti. Nekateri imajo člansko izkaznico zaradi prisile, drugi zaradi oportunitizma in podobno.

Z ozirom na kontinente obstajajo tudi velike razlike glede legalnosti komunističnih strank in zastopstva v zakonodajnih zbornicah v demokratičnih državah.

Afrika

Izmed 15. držav, ki jih je zajela statistika, je komunistična stranka ilegalna v 6, priznana v 9. in med temi v 5. na oblasti. Najmočnejša je v Mozambiku, v stranko je vpisanih kar 10 odstotkov prebivalstva.

V državah, kjer imajo oblast v svojih rokah, opozicija ni dovoljena in so vsa mesta v poslanskih zbornicah njihova. V ostalih so v manjšini, v Maroku imajo 2 poslance od 306, v Riunione 16 od 45, v ostalih pa nobenega.

Amerika

Na tem kontinentu je komunistična stranka ilegalna v sedmih državah, v vseh ostalih pa je priznana. S pomočjo prevare se je polastila oblasti na Kubi in v Nikaragvi.

Vse mandate v zakonodajni zbornici ima samo na Kubi, v Nikaragvi 61 od 96, v Ekvadorju 2 od 71, v Gvatemali 11 od 41, v Guayani 10 od 65, v Martinici 4 od 41, v Mehiki 14 od 400, v Peruju 2 od 60, v Venezueli 3 od 195, v ostalih državah pa nobenega.

Azija

Ta kontinent šteje največ prebivalstva. Komunistična stranka je ilegalna v 13 državah, v ostalih pa je priznana. Na oblasti je v Afganistanu, Kambodži, Kitajskem, Severni Koreji, Laosu, Mongoliji, Jemenu in Vietnamu in kot diktatura ima tam v parlamentih vse mandate. Nekaj zastopnikov ima v parlamentih demokratičnih državah in sicer na Japonskem 26 od 511, v Indiji 22 od 544, v Libanonu 2 od 306 in v Sri Lanka 1 od 168.

Številčno je stranka najmočnejša na Kitajskem s 40 milijonov članov in v Severni Koreji s 3 milijoni članov.

Evropa

Evropa je rojstni kontinent marksizma in njegovega izrodka komunizma. Komunistična stranka je prepovedana samo v Turčiji. Na oblasti je v 9 državah srednje in vzhodne Evrope in v teh ima vse mandate v poslanskih zbornicah, ker je politični pluralizem popolnoma izključen. V demokratičnih državah komunisti ne dosežejo na volitvah posebnih uspehov. V Belgiji imajo 2 poslance od 212, na Cipru 12 od 35, na Finskem 27 od 200, v Franciji 44 od 491, v Grčiji 13 od 300, v Islandiji 10 od 60, v Italiji 198 od 630, v Luksemburgu 2 od 59, na Holandskem 3 od 150, na Portugalskem 44 od 250, v San Marinu 15 od 60, v Španiji 4 od 350, na Švedskem 20 od 349, v Švici 1 od 200. V ostalih demokratičnih parlamentih nimajo nobenega poslance.

Stranka je najštevilnejša v Sovjetski zvezi in šteje 18,5 milijonov članov, sledi Romunija s 3,4 milijonov in Jugoslavija z 2,5 milijona.

Oceanija

V Avstraliji in Novi Zelandiji so prebivalci najmanj zainteresirani za komunistično ideologijo. V obeh deželah je komunistična stranka legalna. Na zadnjih svobodnih volitvah v Novi Zelandiji je prejela le 0,5 odstotka oddanih glasov; tako nimajo v poslanskih zbornicah nobenega zastopnika.

Av gust Horvat

Koroški večer SKA

Slovenska kulturna akcija je za slovo svojima dvema gostoma iz Koroške pripravila v Slomškovem domu dne 23. avgusta prijeten večer, ki je bil prirejen s posebnim oziranjem na Koroško, da je tako poudarila našo povezanost z rojaki tamkaj. Kot posebnost je povabila kot glavnega izvajatelja kulturnega sporeda novooobnovljeni zbor **Gallus** pod vodstvom dirigentke **Anke Savelli Gaserjeve**. Ta je sprejel to vabilo in tako prvič po obnovitvi nastopil na samostojnem koncertu.

Takoj moramo reči, da je dirigentki uspelo iz že starejših pevcev pa mlajših novih moči oblikovati uspešen zbor, ki nadaljuje slavno tradicijo Gallusa. Ubrani glasovi, pozornost in podreditev zamislili voditeljice pa dognana izbranstvo del — to pot s koroškimi obeležjem — so navdušili občinstvo, ki je z veseljem in ponosom sprejelo Gallusa.

Program večera je obsegal pesmi, ki jih je izvajal moški zbor: Ipavec Gustav; O mraku; Nedved; Mili kraj in Benjamin Ipavec Domovini. Mešani zbor pa je predvajal naslednje: Janez Skraup Kje dom je moj; Pavel Kernjak Rož, Podjuna, Zila; Ciril Pregelj-A. Gaser Spou ptice pojo; Fr. Marolt-L. Lebič Traniče so žie zelene; Pavle Kernjak O ti preburna ženska stvar; Lesičjak-L. Kramolc Pesem o rojstvu; Matej Hubad N'mav čriez jizaro in za konec Flajšmanovo Triglav. Solisti pa so bili Anica Mehle, Janez Jerebič, Vinko Lazar, Matjaž Maček in Janez Mežnar.

Po sklepu koncerta je publika pozdravila in se zahvalila zboru in Gaserjevi z dolgoletnim ploskanjem, tako da so morali ponoviti nekaj pesmi — buren aplav in priznanje pa je pohvalilo gesto dirigentke, ki je poklonjene rože predala kot priznanje svojemu očetu dr. Juliju Savelliju, ki je toliko vrsto let uspešno vodil zbor in ga izoblikoval v vrhunski in reprezentativni slovenski zbor v Buenos Airesu.

Sledila je govor predsednika Slovenske kulturne akcije **Ladislava Lenčka CM**, ki je v kratkem analiziral uspešen obisk dr. Vospernika in dr. Zerzerja, ki je v glavnem izvenel v zavest tesnejše povezave med obema slovenskima skupnostima, in se tudi zahvalil gostoma za dih koroške duše, ki sta nam jo prinesla.

Za njima je **Lojze Rezelj** predsednik Zedinjene Slovenije, ki je sodelovala pri organizaciji obiska, v imenu vse naše skupnosti zahvalil Koroščema in jima klical Na svidenje, saj sta se v teh kratkih tednih spoprijateljila z nami.

Vsej skupnosti se je poslovil nato ravnatelj dr. Vospernik, ki je na kratko pregledal svoj obisk: Ugoto-

vil je, da se oboji — oni na Koroškem in mi v Argentini — trudimo in borimo, da predamo slovensko zavest in kulturo iz roda v rod; občudoval je našo zavzetost in zupanje v svoje lastne moči, s čemer smo veliko dosegli.

Poudaril je vezi, ki nas povezujejo, in skupne korenine, iz katerih izhajamo: ustoličenje, kultura, narodnost; vsak od nas pa mora ostati zvest svojimi lastni usodi, mi našemu izseljenstvu in ideji, Korošci svojemu medvojnemu protinacijski odporu in selskim žrtvam, v čemer osebno ne vidi nobenega nasprotstva; saj nas tudi povezuje skupni cilj, to je napredek slovenskega naroda in njegove kulture.

Njegov premišljeni govor je žel veliko odobravanje. Sledil je nagovor predsednika KKZ dr. **Janka Zerzerja**, ki je v glavnem omenjal, kako je v pogovorih odkrival prijateljstvo in povezanost; da je skrajni čas, da nastopamo skupno, kjer se da, saj smo končno vsi člani iste in enotnega slovenskega kulturnega prostora. Povedal je, da je več možnosti, kako bi lahko sodelovali oziroma spoznavali: izmenjava pevskih zborov, slikarske razstave, obisk mladine, razni kurzi, knjige, seveda pa osebni obiski, tu in tam, saj smo medtem postali stari znanci.

Tudi njegove besede so poslušalci sprejeli z navdušenim ploskanjem. S tem je večer res dopolnil njun obisk s uspešnim koncertom in prijateljskim slovesom.

Povezovalec večera lic. Stanko Jerebič je nato povabil vse navzoče na prijateljsko večerjo v spodnji dvorani Slomškovega doma, kjer so se gostje zadržali v prijateljskem pogovoru še dalj časa.

PISMO UREDNIŠTVU

... Iz Sovjetske zveze sta pobežela dva vojaka na Finsko. Že ob begu ju je zasledoval sovjetski helikopter daleč čez mejo v Finsko; enega vojaka so tam sovjetski agenti kmalu ujeli in ga seveda odpeljali nazaj v Sovjetijo, drugi pa, Igor Adjevski, se je lahko skrtil. Fant je hotel prebežati na Švedsko; ker pa je bil lačen, je vzel kos kruha v neki letni hišici, pa tudi moped, da zbeži. Finska policija ga je ustavila in takoj predala sodišču. Obsojen je bil zaradi tatvine na 5-mesečni zapor.

Zaprosil je tudi za politični azil, a ga ni dobil. Fant je bil nato izročen Švedom oziroma njeni tajni policiji, ki pa je takoj poklicala sovjetskega poslanika Totarina in mu begunca izročila. Poslanik ga je nato sam odpeljal v svojem rdečem av-

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Socialni in politični element sovpadata kot magneta javnega delovanja v tem mesecu septembru, ko vlada zaskrbljeno gleda sindikalne priprave za nove protestne akcije, medtem ko se peronisti zabavajo s svojimi problemi notranjih volitev. Končuje se že tretje trimesečje in v vseh krogih se opaža neke vrste utrujenost, ki skupno s skrbjo prevladuje v političnih krogih. Skoraj bo tu mesec oktober. Manjkalo bo le eno leto do odločilnih volitev za obnovo polovice poslanske zbornice in zamenjavo guvernerjev, pa v strankah ni jasnosti, med ljudmi pa se kaže popolno nezanimanje. Glavno mesto je te dni znova prepletkano z raznimi lepaki, kjer to pot posamezni peronistični veljaki ponujajo svoje ime in svoje zmožnosti spričo volitev za posamezna mesta. V provinci Buenos Aires, kakor tudi v Córdoba se te notranje volitve odaljujejo. Med radikali raste polemika o ustavni reformi, a ne eno ne drugo ne vžge ognja navdušenja med narodom, ki gleda le kako mu borna plača prehitro izginja iz žepa, in si ne dela upov niti z napovedmi borbenega načrta s strani CGT.

PRISLA BO POMLAD

Južna polobla bo zazelenela. Zazeleneli bodo tudi upi marsikoga, ki zida na svojo politično bodočnost. V cvetočem oktobru bomo doživeli zadnje sunke političnega boja med peronisti, za nadzorstvo odločilne province Buenos Aires, in ne manj važne province Córdoba. Pravzaprav so bile volitve napovedane za 5. oktober, a jih je interventor Mera Figueroa preložil na 9. november.

Teh preložitev je bilo že nešteto. Obnoviteljska struja, ki ima na njih največji interes, trdi, da se pravzaprav iz njih že norca delajo. Ljudje okoli Cafiera grozijo ponovno z razkolom, a jasno je, da sami niso prepričani glede tega koraka, Cafiero si je zadal cilj: doseči prihod-

tu na sovjetsko ambasado „v varstvo“. Govori se, da ga mislijo tajno poslati nazaj v Rusijo. V Bonu so takoj pričele demonstracije pred švedsko ambasado proti takšni kršitvi konvencij o zaščiti človekovih pravic. Zalostno je, da so ma švedskem Sovjeti že tako doma, da lahko vzamejo begunca dezerterja kar policiji in da nima sam pri tem nobene pravice ne besede...

Bralec iz Švedske
Avgusta 1986

nje leto mesto guvernerja buenosaireske province. Dobro se zaveda, da bo do tega moglo priti le, če bo radikalizem dovolj diskreditiran, po drugi strani pa, če peronizem nastopi enotno. Vsaka, še tako majhna odcepitev peronističnih sil, bi lahko postala usodna za njegove sanje.

Zato obnoviteljska struja kaže potrpljenje, ki bi si ga ne mogli predstavljati še pred nekaj meseci. Ni pa brez podlage trditev, da s tem zahaja v pasti državnega vodstva stranke, ki ga izredno spretno suče senator Saadi. Ta bi želel, da na provinci pride do sporazuma med veljaki, ne da bi o usodi odločile volitve. Njegova skupina, in ljudje, ki bi pristopili, so v manjšini spričo obnoviteljev. Cena bi torej bila enoten nastop za Cafierovo kandidaturu, a za druga mesta bi se pogovorili ne na volivnem polju, marveč za kulisami.

Razlaga za to zadnje prestavitve volivnega datuma je finančna. Vsi priznajo, da je realna. Oči mnogih se ozirajo na notranje ministristvo, ki je obljubilo posojilo na račun državne podpore strankam, do tega posojila pa ni prišlo. Radikali že vedo zakaj. Strah ima velike oči. A za sedaj naj bo tega dovolj. Počakajmo do 9. novembra, ker sicer stvar postaja dolgočasna.

RAČUNI BREZ KRČMARJA

Končno smo zvedeli, da je inflacija meseca avgusta dosegla 8,8 procentov. Večina naroda je bilo pogledala to številko in pričela gledati v skoraj prazne žepke. Pravzaprav nihče več ne verjame trdno v uradne statistike, ki se dajo prikrojiti po volji, kot je pač trenutna potreba. Na splošno prevladuje mnenje, tudi v privatnih gospodarskih študijskih krogih, da je draginja v omenjenem mesecu poskočila vsaj za kakih 10%. Procent gor, procent dol, vodstvo CGT se je v takem vzdušju sestalo z obema odgovornima ministroma (delo in gospodarstvo), in kot je že navada, odšlo praznih rok.

Kaj storiti? Med sindikalnimi vodji ni edinosti. Nekateri so za nov borbeni načrt, ki naj bo kronan z novo splošno stavbo. Drugi se držijo nekoliko v ozadju, in menijo, da naj se nadaljuje pot dialoga z vlado. A res je, da ta dialog doslej ni obrodil nobenega sadu. Prav tako pa so bile brezuspešne dosedanje splošne stavke. Sindikati so dosegli, kar so dosegli, s sektorialnimi podvigi. Ostalo je voda na politični mlin nekaterih peronističnih ali pa levičarskih struj.

II. del: Vice

Ker je vsem znano, da poglavje s tem naslovom ne more biti tako zoprno kot prvo, naj pri priči povemo, da to velja samo pogojno: v vicah je upanje!

Upanje za nadaljnji razvoj jugoslovenskega turizma se je pokazalo v domačih turistih. Ti so se medtem že priučili sončenju ob morju, od Nemcev so, (zlasti Slovenci) pridno prevzeli celo sončenje po vsej površini kože. In kar je najpomembnejše: domači gostje bodo ja razumeli, da jim turistični delavci niso preveč na razpolago, saj se sami, ko so v službi, obnašajo prav tako: „delam do dveh, potem se za mano lahko vse podre.“

In tako se je primerilo, da so šli v neko istrsko mestece na dopust trije domači turisti: Ignacij Samoupravce, Fortunat Delegatič in Anastazij Neuvrščenec. Kopali so se in se sploh imeli lepo. Res so jih zvečer ob določeni uri postavili na cesto in je zjutraj prvi natakari prišel v gostilno in jo odprl eno uro kasneje, kot je pisalo na urniku.

Ampak tega so bili vendar vajeni...

Ko pa so naftni šejki 1973. leta zamajali denarne navade Evropejcev, je Jugoslavija spet postala tudi po Evropi znana turistična dežela. Tokrat ne zavoljo Jadrana in liberalnega socializma, marveč zaradi nizkih cen.

V našo deželo so tedaj začeli prihajati mladi Evropejci z nahrbtni-

ki in spalnimi vrečami; pa taki s volkswagenovimi „hrošči“, ki so s seboj pripeljali čebulo, krompir in toaletni papir. Ampak bili so tužji! In prinesli so konvertibilne denarje.

Domači turisti, Ignacij Samoupravce, Fortunat Delegatič in Anastazij Neuvrščenec, so začeli v istrskem mestecu spet srečavati več in več Nemk, Italijank in drugih primerkov evropskih turistk.

III. del: Nebesa

Leta Gospodovega 1986 pa ob Jadrano goljufajo! Parkirnino zaračunavajo po 3000 din, kar je približno 15 nemških mark, čeprav je resnična cena parkiranja 300 din. Žrtve so večji del tužji.

Pred dnevi so v istrskem mestecu spet enkrat sedeli Ignacij, Fortunat in Anastazij. K njihovi mizi je prisedel Kurt, (pa ne Waldheim) in jim hitel pojasnjevati, da v to državo že ne pride več na dopust.

Tovariši Samoupravce, Delegatič in Neuvrščenec so bili sprva nad takim bogokletjem zaprepaščeni, kasneje pa so s Kurtom kar našli skupni jezik. „Poglejte,“ je vzkipeł Kurt; „do predverajšnjim je avtobus iz Poreča vozil sem v mesto, zdaj so naredili novo postajo zunaj mesta, pol kilometra od tod.“

Fortunat Delegatič je nadaljeval kjer je nehal Kurt: „In pri tem so tablo z voznim redom namestili v mestu šele dva dni pred ukinitvijo postaje! Prej pa vso turistično sezono ni bilo javno obešenega voznega reda! Ko pa ukinejo postajo o-

Zaenkrat je CGT določila komisijo, ki naj preštudira kaj se da storiti, in predloži program sindikalne boja. Ta program bodo potem sprejeli, spremenili ali zavrnili na državnem kongresu konfederalnih delegatov, ki bo v mestu Paraná. Ubaldini je dobro premislil potezo, ker ve, da ima vso zaslombo za sindikalni boj prav med delegati iz notranjosti države. Tam je ugnezden takojmenovani borbeni sindikalizem, ki je vedno pripravljen ustaviti državo kot znak protesta.

Vendar poteza zveni bolj po računu brez krčmarja. Krčmar je v tem primeru delovska raja, ki je naveličana po eni strani praznih protestov, po drugi strani pa političnih manevrov. Zadovoljstva ali nezadovoljstva se ne da več meriti po udeležbi pri splošnih stavkah. Jasno je tudi, da na zloglasnih manifestacijah delavstva ob priliki splošnih stavk, pride več ljudi v političnih, kot pa v sindikalnih kolonah. Vedno teže je, tako politikom kot sindikalistom, voditi ljudi. Zlasti še, če jih skušajo sem ali tja vleči za nos.

MERA JE POLNA

Te dni je zasedala stalna komisija argentinske škofovske konference. Razne probleme so tam prešetali in tudi objavili dokument, v katerem obsojajo napol potrjeni zakon o razporoki. A nekaj bi posebej omenili ob tem. Nadškof iz mesta Resistencia msgr. Iriarte je pred časnikarji jasno povedal, da se Cerkev čuti preganjana, in to na mnoge načine. Posebej je omenil zadevo človekovih pravic, in časnikarje povabil naj si ogledajo škofijske izjave in dokumente iz prve dobe vojaške vlade, ko „so vsi molčali, in je le Cerkev govorila“ o zadevi mučenih in pogrešanih.

Ta jasna beseda je padla v času, ko se v določenih filmih znova postavlja v slabo luč vlogo duhovništva iz dobe protigverilskega boja, in se, po drugi strani, meša duhovniško figuro v skupek mučiteljev iz tiste dobe. „Mera je že polna,“ je po svoje zatrdil msgr. Iriarte in potem odklonil vsako nadaljnje pojasnjevanje. Kdor hoče razumeti, naj razume.

Cerkev še posebej skrbi problem vzgoje in kulture. Vzgoje, katere smer kaže vedno bolj k agnosticizmu in preziranju vsega, kar diši po veri. Na kulturnem področju pa ni nič bolje. Za sedanjo uradno kulturno smer kaže na levo, medtem ko v družbenih obličih, TV in glasbi nemoteno prodira masifikacija iz velikih centrov iz severa, paradoksalno iz tkim. kapitalističnih držav. Medtem ko res domača kultura sploh ne pride do izraza. Pač izkoreninjenje služi namenu določenih skupin. Tudi to bo predmet skorajšnje debate, ki jo skuša povzročiti v narodu argentinska katoliška Cerkev.

Zapravljen ugled

TURISTIČNA KOMEDIJA V TREH POSMRTHNIH BIVALIŠČIH

I. del: Pekeļ

„O vi, ki vstopate, vsak up pustite...“

Dežela samoupravnega socializma, ki ima — na ljubo resnici bodi povedano — nešteto naravnih lepot: od čudovite in velike jadranske obale, do prekrasnih gora in drugih stvaritev narave, posejanih po svojih širjavah in daljavah; v tej deželi torej, so se že pred desetletji odločili, da bodo postali tudi turistična dežela.

Že pred desetletji so to sklenili — po obračunu z Rankovičem, pred 20 leti, pa se je država odprla tudi tujim turistom. Kjer pa tužji poležavajo ob morju, se takih navad oprimejo tudi domačini, in tako je Jugoslavija v zadnjih dveh desetletjih nadvse želela postati turistična veselisa...

Bila pa so leta, ko v jugoslovenskih trgovinah ni in ni bilo najti na primer čebule. Občani te dežele bi se s tem sprijaznili: NI! Pa pika! Ampak dopovej to tužju!

Naslednje leto tužcev ni bilo; bilo jih je veliko manj. Čebula je bila pri tem omenjena le mimogrede in le kot primer. Kajti dogajalo se je, da so Švedi ali Francozi prišli s plinskimi kuhalniki taborit k Jadrano

nu in tu so dobili celo plin...

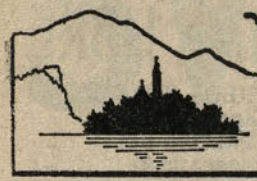
Niso pa mogli kupiti vžigalic. In tako jim niti kuhalnik niti plin nista koristila...

Država je imela tedaj v svobodni Evropi precejšen ugled: bilo je po osamosvojitvi od Sovjetov, po padcu Rankoviča... Oblast je menila, če smo naše ljudi navadili, da živijo tu tam brez vžigalic ali toaletnega papirja, bodo to razumeli tudi tužji!

Toda tu so se usteli!

In usteli so se še nekje. Zakaj tovarne ne delajo, kot bi morale, je vsem jasno: „Delam osem ur in ko grem ven, se lahko vse podre za mano,“ je znan rék delavcev v Jugoslaviji. V turizmu pa se ta rék ni uveljavil. Država je menila, da se bodo tužji navadili tudi na to, da so postreženi do te in te ure, kasneje pa naj se znajdejo po svoje; še najraje bi videli, da nam kar dajejo svoj denar, ki so ga prinesli za dopust in se čimprej poberejo domov.

Tako so prišla leta, ko tužcev ni bilo več mogoče privabiti ne z odprtostjo države, ne z lepotami morja; dežela je postala turistični pekel. Alighierijev prvi verz iz Pekla jim je postal reklamni verz za bojkotiranje Jugoslavije, kot turistične države.

NOVICE IZ SLOVENIJE

DVOR — Ribogojnica, ki ima 48 bazenov s skupno površino 9.000 kv. metrov, bo letno vzgojila kar 200 ton postrvi. Te bodo šle v prodajo po Sloveniji in Hrvaški.

LJUBLJANA — Mleko, mlečni izdelki pa tudi klobase so se v začetku avgusta podražili. Mlečni izdelki so narasli za 30%, suhomesnati pa približno za 20%.

MOJSTRANA — Triglavsko kočja je meseca avgusta praznovala sto let, odkar jo je dovski župnik Jakob Aljaž iz svojega narodnega ponosa zgradil. Pravijo ji „mami vseh koč“ in je najvišje postavljena planinska kočja.

LJUBLJANA — Učbenikov še zmeraj ni zadosti po knjigarnah. Kljub temu, da so seznam precej izpolnili, je pred začetkom letošnjega šolskega leta le tretji razred imel na trgu vse knjige; za druge razrede je bilo več knjig še v tiskarnah. Starše pa seveda bolj skrbiti cene: polovico povprečnega dohodka stane zbirka šolskih knjig od 1. do 8. razreda.

NOVO MESTO — Industrija motornih vozil IMV ima v Belgiji tovarno počitniških hišic na kolesih, ki jim pravijo avtomob. S proizvodnjo so začeli maja in do sedaj prodali že 110 modela Adriatic 410 v Italijo in Zahodno Nemčijo. V načrtih imajo povečati prodajo po celi Zahodni Evropi in izdelati do konca leta okoli 300 avtomobov.

KOZJE — Zanimivo ponudbo iz države Georgia, ZDA, so poslali tovarni Dekor. Amerikanci so se odločili, da bodo uglednim gostom podarili priznanje iz brušenega stekla. Naročili bi jih okoli 2.000. S takim naročilom bi Dekor lahko zaposlila skozi eno leto dvajset brusilcev stekla. Z osnutkom, ki so ga poslali, bo Dekor ustvaril izdelke, ki bodo stali približno po 300 dolarjev. Pravijo, da se bodo potrudili.

PTUJ — Ptujski grad počasi obnavljajo. Potem ko je bilo zaradi vlage pokvarjenih ali uničenih več slik, bodo sedaj obnovili streho in pročelje, v bivše grajske hleve bodo pa nastanili stalno razstavo Franceta Miheliča.

NOVO MESTO — Odkup gob in zdravilnih zelišč je bil prav dober. Iz okolice so nabirale prinesli okoli 50 ton svežih gob (jurčkov in lisičk), 6 ton suhih jurčkov in še 50 ton zdravilnih zelišč (predvsem lipe in krljike).

MARIBOR — Metalna se na polju energetike drži rokav, za katere se je obvezala. Zda ima različna dela v Islandiji, Egiptu, Iraku, Kolumbiji in dve v Alžiru.

Nikoli več!
Domači trije turisti so še ugotavljali, kako se obnašajo istrske občine do lastnih počitniških parcel iz Slovenije. Nazadnje so vsi štirje ugotovili, da je tujih turistov pravzaprav vsako leto manj.
„In še tisti, ki pridejo, pridejo zato, da tu živijo ceneje kot doma; pridejo tisti, ki bi sicer ostali doma!“ je sklenil razmišljanje Anastazij Neuvrščenec.
„In končno bomo vsi zadovoljni, ker se bomo dokončno rešili tujeve! Na turizem bomo pa lepo pozabili,“ pravi Ignacij Samoupravec, „nastopil bo končno raj na zemlji: Il paradiso!“

Epilog
Država, ki si je domisljala, da je turistična, je svoj turizem pokopala. Pravzaprav ga nikoli ni prav postavila na noge. Vse preveč gostov je razočaranih in se ne vračajo več.
Pa tukajle lahko nehemo! Morali bi začeti od začetka: kakor pri turizmu, tako pri rudarstvu, avtomobilski industriji in drugod. To gospodarstvo mora razpasti, da bo imelo odkod začeti rasti novo, zasnovano na gospodarskih in ne političnih zakonitostih.
Šele precej za tem bo mogoče pričakovati tudi kulturne, pošten in korekten odnos do turistov. Je še vedno aktualen tisti pregovor o ljubni, ki da gre skozi želodec.
Hotimir

LJUBLJANA — Odkrili so vodovodne cevi iz začetka XX. stoletja, ko so na Wolfovi ulici polagali cevi za bodoči toplovod. Ponekod so našli še kanalizacijo iz opek.

LJUBLJANA — 156 tisoč ton znaša letošnji pridelok pšenice v Sloveniji. To pomeni 20 odstotkov manj, kot so na načrtovali. Hektarski pridelok je na državnih posestvih 5 ton, na zasebnih njivah pa le 3,4 tone.

LJUBLJANA — Na Molniku so se arheologi dokopali do spoznanja, da je tam bila prazgodovinska naselbina, dolga 500 metrov, široka pa od 30 do 150 m. Z raziskovanjem grobišč mislijo, da je v 8. in 7. stoletju pred Kr. takratna Emona izgubljala svoj pomen in je njeno vlogo prevzela prav ta naselbina.

HRUŠICA — Prve metre predora so končno izkopali v torek, 12. avgusta. 7.864 metrov dolg tunel bo povezal Hrušico s Področem in bo, tako načrtujejo, odprt za promet leta 1991. Takrat naj bi ga dnevno uporabljalo 7.000 vozil.

UMRLI SO OD 9. do 16. avgusta 86:

LJUBLJANA — Marija Novak, 90; Magda Dular; Vladimir Tekavec; Marjan Vrtačnik (Martinov z Viča); Janez Rohaček; Ani Sušteršič roj. Kovarič, 80; Marija Rupar; Frančiška Eršte, 72; Marija Rupar, Ana Šircelj roj. Kocjančič; Anastazija Snaj roj. Cibašek, 73; Stanislava Zvonar; Jože Dečman; Ivan Mayer; Ivanka Štiblar roj. Slekovc; Božo Neumann; France Vodnik.

RAZNI KRAJI — Franc Plauštajner, Sevnica; Stane Mele, Cerknica; Kristina Grum roj. Lenič, 87; Ig; Marija Senegačnik, Zagorje ob Savi; žpk. Franc Križan, 79, št. Lovrenc na Dravskem polju; Marija Peček roj. Krištof, Šentvid pri Stični; duh. Angel Batič, Lokavec; Marino Kalc, Sežana; Hedvika Sosič roj. Treven, Maribor; Ana Stradovnik roj. Brezovnik, Radomlje; Janko Petejan, Nova Gorica; Alojz Bernieri, Cerovica; Greta Vodošek, 91, Sp. Polskava; Marija Rauter roj. Lakner, 94, Kamnik; Marija Močivnik, Maribor; Frančiška Cankar roj. Jakomin, 80, Vrhnik; Pavla Valentinčič (Kočijaževa mama), 81, Sela pri Lavrici; dr. Vladimir Krušič, Bovec; Franc Rangus, Krško; Stana Repinc, Piran; Minka Zabar roj. Drovšek, Trbovlje; Marija Druškovič, Kozje; Boris Ferlic, Celje; Valentina Štirin, Vrhnik; msgr. Anton Tomažič, 92, Žiće; Franc Ambrož, Dobrna; Rudi Lesar, Breg pri Ribnici; Franc Skumavec, Kranj; Lado Lovše,

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

UČENCI OBISKALI LETALSKO BAZO

Sobota, 23. avgusta je bila za naše mlade šolarke nepozaben dan. Ko so zjutraj prihajali v šolo kot vedno, jih je presenetil avtobus, ki je stal pred vrati doma. „Kam pa gremo?“ so spraševali. Odgovor: „Na letališče v Palomar!“ — In res, takoj po molitvi, smo točno ob deveti uri zasedli vsak svoj prostor v avtobusu, ki nas je popeljal proti letališču. Vse je bilo veselo, lep sončen dan in prijetna vožnja; kaj naj bi še želeli?

Po štiridesetminutni vožnji smo se ustavili pred glavnimi vrati letališča. Še skozi druga vrata s stražo, nekaj minut čakanja in že nas je vljudno in prijazno sprejel oficir varnostnega oddelka — padalec. Ko smo se mimo vojaških stavb pripeljali do ploščadi, kjer so letala, in tam izstopili, so vsi fantje obkročili oficirja-padalca, ki je bil naš vodnik. Popeljal nas je do vojaškega letala z reakcijskimi motorji. Vkrčali smo se in brž so otroci pričeli z raziskovanjem vseh notranjih prostorov ter navelili na našega vodnika z vprašanji, na katere ja je ta z veseljem odgovarjal. Po skupinah so se otroci tudi vsedli v pilotovo kabino, premikali krmilo in druge razne naprave ter z zanimanjem sledili razlagi dveh inštruktorjev. Manjkalo je samo še, da bi se letalo dvignilo in nas popeljalo v višave... pa drugič. Vsi smo si bili edini, da morajo biti piloti res izredni ljudje, da se spoznajo na celo vrsto teh številnih instrumentov. Po ogledu letala nas je isti mladi padalec popeljal v prostore, kjer

SLOVENCI V ARGENTINI Osebne novice BARILOCHE

Krst: V slovenski cerkvi Marije Pomagal je bila v soboto, 13. septembra krščena Gizela Natalija Gelb, hčerka Jožeta in ge. Stelle Maris roj. Zarnik. Za botra sta bila Janez Zarnik in ga. Marjana Panaino, krstil pa je g. Jože Škerbec. Čestitamo!

Smrti: V Sao Paulo (Brazilija) je nenadoma umrl Rado Malgaj, nečak koroškega junaka Franja Malgaja, ki je padel v bojih za Koroško. Zapuščala ženo gospo Ljubo, ki večkrat sporoča našemu tedniku novice iz Brazilije. Izražamo ji naše globoke sožalje.

V Kanadi je umrla 27. avgusta Helena Mauser mati Otmarja in pok. Karla Mauserja. Sinu in vsem sorodnikom naše sožalje.

PRENOS TELESNIH OSTANKOV ŽUPNIKA FRANCETA GLAVAČA

V nedeljo, 7. septembra 1986, je bila prenesena krsta s telesnimi ostanki pokojnega župnika Franceta Glavača iz pokopališča v Ezpeleti v farno cerkev „Perpetuo Socorro“, Avda. Calchaquí, km. 22,5, Quilmes, kjer je bila položena v grobnico v cerkvi. Pokojni župnik Glavač je župnikoval na tej fari 22 let t.j. od leta 1951 do leta 1973 in je povečal prvotno cerkev in zgradil velika poslopja za osnovno, srednjo in trgovsko šolo, kar je bilo za tamšnjo okolico ogromnega pomena. Omenjeno cerkev so radi obiskovali tudi Slovenci. Družabna pravda je semkaj vabila svoje člane in prijatelje na romanje.

Po prenosu krste iz pokopališča je bila v omenjeni farni cerkvi sv. maša, ki jo je vodil škof iz Quilmesa msgr. Novak ob somaševanju desetih duhovnikov, med temi trije slovenski duhovniki: Mavrič, Lavriha in Urbanija. Po evangeliju je škof v svoji pridigi opisal veliko, plodno delo pokojnega župnika Glavača in ga postavil za zgled svojim sobratom. Argentinska cerkev je na ta način lepo počastila dolgoletnega delovnega slovenskega duhovnika.

Krška vas; Tilčka Pinter, Selnica ob Dravi; Božena Bučar, Koper; Jožefa Hrabar, Jelšane; Vilma Zorčič roj. Cizelj, Kapele; Fani Franetič, Senadole; Mirko Zornik, Nova Gorica; Justina Steinbrenner roj. Brunčko, 88, Koper; Jakob Bučevce, Zagorje; Emilija Vremer roj. Sosič, Opčine (Trst); žpk. dr. Ivan Zelko, 75, špitalič pri Slov. Koroškem Julijana Žohar, Celje.

† **ALBIN SKOPEC**. Dne 3. septembra t. l. je preminul v starosti 74 let mizarški mojster Albin Skopec. Poznali so ga skoraj vsi buenosaireški izletniki, ki so se nastanili v Planinskem Stanu, saj je živel čisto blizu tukajšnjega slovenskega doma in je rad prišel na klepet, kadar se je Stan poleti napolnil.

Skopec je bil doma z Viča pri Ljubljani. Med vojno je delal večinoma v Avstriji, po vojni pa se je izselil v Argentino. Po kratkem bivanju v prestolnici se je leta 1949 nastanil v Bariločah. Znan je bil kot izredno sposoben pohištveni mizar in njegovi izdelki so očitovali čisto poseben Skopčev slog, pa so bili cenjeni tako med slovenskimi kot med neslovenskimi naročniki. Može je imel naravni dar za arhitekta, a se je moral izučiti obrti že kot otrok, ker so mu starši zgodaj umrli. Ko je prišel v naš kraj, je nekaj let delal pri mizarju Schreiberju, potem pa si je zgradil svojo hišo in delavnico ter se osamosvojil.

Pokojnega Albina smo pokopali ob veliki udeležbi tukajšnjih rojakov in ob izredno lepem spomladanskem dnevu na bariloškem pokopališču. Naj v miru počiva, njegovi vdovi gospe Lojzki pa iskreno sožalje „Svobodne Slovenije“.

BUENOS AIRES

OBLETNICA ROZMANOVEGA DOMA

V nedeljo, 24. avgusta, smo praznovali 18. obletnico Rozmanovega doma. Veliko prijateljev od blizu in daleč se je udeležilo tega praznika.

Sv. mašo je daroval delegat dr. Starc. V pridigi je poudaril veliko poslanstvo, ki ga vrši Rozmanov dom, kjer se uresničujejo Kristusove besede „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“. Sv. maša je bila za vse žive in umrle člane doma.

Po sv. daritvi je lic. Ivan Korošec v imenu odbora pozdravil vse navzoče in se zahvalil za obisk. Za tem je predsednik doma Peter Čarman podal nekaj misli o upravlja-

belu za povezava med posameznimi točkami. Najprej je spregovoril predsednik SFZ Karel Selan. Kratek, a v mislih in idejah zelo svež. Dejal je: „Se tako bogate priridevite na zunanje, so šibke in prazne, če niso prazne za ljubeznijo do njihovega namena. Še tako bogata palača na zunanaj je mrzla, pusta, če jo ljudje, ki v njej prebivajo, ne ogrejejo s toplino svojega srca. Smo nova generacija, ki živi današnji čas, a ne pozablja časa in dogodkov preživetih od naših starših.“ Sledil je solo kitare, že poznane Evgena Klemenčiča. Zaigral je La Paloma in Preludio.

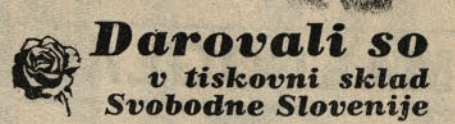
Zastopnica Centralnega odbora Pavlinka Korošec je nato v govoru poudarila, da moramo spoštovati tradicijo naših staršev in jo mi sami še bolj obogatiti. Naslednja točka je bil folklorni ples in sicer dva plesa, zamišljena po Zinku Klemen. Ob lepi domači sceni, so nam štiri pari oblečeni v narodne noše, nudili prijeten užitek od zvokih slovenskih melodij. Vsem dekletom, Ani Senovršnik, Veri Golob, Lenčki Klemen, Mojci Komar in fantom, Juretu Komarju, Karlu Selanu, Janiju Škarlovniku in Tončku Komarju, naše iskrene čestitke. Sledil je glasbeni moment domačega „sinfoničnega“ orkestra. Harmonikarja Silva Blazinšek in Tone Jeretina, harmonij Andreja Papež, kitara Evgen Klemenčič in baterija Frido Klemen, so prisotnim nudili nekaj prijetnih melodij. Hvala lepa vsem!

Tudi na humor niso pozabili naši mladi. Kratek prizor „Trije pajaci“ so poskrbeli za zdrav smeh. Pajaci — Jure Komar, Andrej in Karel Selan — še tako naprej! Za zaključek so bili izročeni pokali zmagovalcem in sicer: dekletom iz Lanusa in fantom iz San Justa.

Sledil je ples ob zvokih Slovenskega instrumentalnega ansambla.

MLADINSKI DAN

Mesec avgust je 24. pozabil na svoje kaprice in lep sončni dan je vil polno veselja mladim, ki so prihitali v naš dom. Že zgodaj so pričeli s tekmovanjem v odbojki, ki se je prekinilo ob dviganju zastav in petju obeh narodnih himen. Sledila je sv. maša, ki jo je daroval g. F. Cukjati ob polni dvorani. Po sv. maši so mladi dvorano hitro spreminili v obednico, da so se sami in številni gostje, lahko okrepčali z dobrim kosilom naših izvedencev v kuhinjskih umetnostih. Tekmovanje se je medtem nadaljevalo in tako smo prišli do začetka kulturnega programa. Odprla ga je predsednica SDO Helena Škarlovnik in tudi skr-

Darovali so v tiskovni sklad Svobodne Slovenije
so darovali: ga. Francka Tomazin, Villa Luzuriaga, A 10; Martin Maček, Villa Luzuriaga, A 5; N.N., Salta, A 5; N.N., Ramos Mejia, A 20 in Franc Jager, Ezeiza, A 6.
Darovalcem iskrena hvala.

Uprava Svobodne Slovenije

nju, delu, uspehu in potrebah. Iz njih navajamo:
„Da si bomo na jasnem, bom omenil le nekatere nadloge; prav je, da veste za te probleme. Prvi primer: V domu živi trenutno 14 stanovalcev in je njih čisti dohodek le 92 avstralov mesečno. Če pa pride na vrsto npr. popravilo vodne črpalke ali nabava goriva za ogrevanje prostorov, sežemo v glavno blagajno, kjer je sicer zaradi dobrega gospodarjenja vedno nekaj zlate rezerve, toda ob večjih izdatkih se tresemo, da se bo zlato spremenilo v neuporabno železo.“

Drugič: V prvem nadstropju žive danes starejši ljudje. Zato moramo že danes misliti na dvigalo.
Potem: Potrebovali bi 24 novih železnih postelj in posteljnine za nje. To sem vam povedal, da če bom kdaj koga za suknič pocukal, me ne bo mogel odsloviti z „nisem vedel“.

Veselimo se danes, ob našem jubileju, ker imamo med nami mnogo dobrotnikov, ki nam redno stoje ob strani. Še posebej moram omeniti naše mecene, ki so nam prav v zadnjem času odvallili od srca velik kamen s svojim plemenitim darom za avto. Imena njih bodo objavljena v naših časopisih. Vsem, prav vsem posebna in iskrena zahvala. Bodi torej veseli na današnji praznik, ker nova pomlad je prijetno topla in že poganja novo cvetje, ki bo krasilo vso našo slovensko zavedno prbikomunistično zdomstvo skozi vse rodove, ki prihajajo za nami.“

Nato je Ivan Korošec povabil rojake v jedilnico, kjer so se ob bogatem kosilu in prijetni družbi zadržali še dolgo v popoldan.
Odbor čuti veliko dolžnost zahvale vsem sodečavcem, posebno vestnim in odličnim kuharicam, ki že dolgo vrsto let tako nesebično opravljajo veliko delo ljubezni do bližnjega. Prav tako tudi mladim prijateljem — strežnicam in strežnikom.
PK

MALI OGLASI

ADVOKATI

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ARHITEKTI

arch. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413.

arch. Andrej J. Horvat — Načrti za gradnje stanovanjskih in trgovskih poslopij, predelave, opreme in dekoracije. Curupaytí 1525 - (1708) Morón - Tel. 628-7515.

OBRTRNIKI

Modno krojaštvo — Tone Bidovec - nove obleke in popravila starih - Av. de Mayo 2416 - Ramos Mejia - Tel. 651-1245.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 812-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 15. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 15. do 19. ure.

Zavarovanja — lic. Tomaž Rant in lic. Marija Kristina Breznikar — Villanueva 1880 - Castelar - Tel. 629-2979

Cena največ štirih vrstic A 2 za enkratno objavo, za ves mesec — 4 številke — A 6.

RESITEV

Vodoravno: 1) Prevoz. 6) Lepemu. 11) Lani. 12) Ata. 14) Onem. 15) Ako. 16) Plazu. 18) Ana. 19) Ni. 20) Prodano. 22) Iz. 23) Pragersko. 25) Carov. 27) Kopen. 29) Ovitok. 31) Politi. 32) Ami. 33) Oni. 35) Iti. 36) Kri. 37) Vsako. 39) Alt. 41) Do. 42) Urejeno. 44) Na. 45) Omamim. 46) Rastem.

Navpično: 1) Planico. 2) Raki. 3) Eno. 4) Vi. 5) Zalog. 6) Lazar. 7) Po. 8) Ena. 9) Meni. 10) Umazani. 13) Tadej. 16) Prave. 17) Umsko. 20) Proti. 21) Okoli. 23) Primi. 23) Opita. 26) Avarom. 28) Etilne. 30) Kosem. 31) Piker. 34) Naj. 36) Kdo. 37) Vri. 38) Ona. 40) Tam. 42) Um. 43) Os.

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

FRAN MILČINSKI

Prički brez gnezda

Milana je razgrevala domišljija, da mu je lice kar gorelo. „Ponoči, ko ljudje spijo, bi se splazili k morju, kjer so privezane ladje; odvezali bi eno in z njo odrinili. Že vse vem, oče mi je pokazal zemljevid — najprej bi vozili kar naravnost, potem pa okoli vogala na desno.“

Stanko je prezirljivo pljunil skozi zobe. „V Trstu moraš znati laško!“ S tem je prezgovornega tovariša Milana opozoril na težkobo, ki ji je samo on kos, kakor je bil pravkar dokazal s sijajnim izpitom pri slaščicah. In še nekaj je povedal. „Za pot je treba denarja. Brez denarja te koj vzmemo zandarji!“

„Kaj denar! V hranilniku imam polno denarja,“ se je pobahal Milan, „tako je težak, da ga komaj vzdignem!“

„Jaz nimam nič,“ je malodušno priznal Tonček.

„Kaj pa tvoj ata? Ali ne veš, kje imajo ata denar“ se je zanimal Stanko.

„Ata že imajo, pa še koliko! Bankovcev in bukvice! Zadnjič sem videl, ko so jemali iz predala.“

„Pa si pri atu izposodil!“ mu je svetoval Stanko. „Skrivaj, da ne bodo zapazili; kadar boš bogat, pa vrneš!“

„Jaz si že ne upam,“ je rekel Tonček.

„Zajec!“ ga je zaničeval Stanko.

„Jaz se pa nič ne bojim. Če hočeš, koj

Drobne iz Jugoslavije

SAMOMOR BRANKA ČOPIČA

Srbski pisatelj Branko Čopić je naredil samomor. Skočil je s Savskega mostu na pločnik in njegova nepričakovana smrt je sprožila mnogo ugibanj o vzrokih njegove odločitve. Menijo, da je bil Čopić razočaran zaradi globoke družbene krize. Ker se je istovetil z ideali komunistične revolucije in leta ni prinesla pričakovanih uspehov ter se je država znašla v nerešljivih težavah, je Čopiću življenje izgubilo smisel... Zašel je v ustvarjalno krizo, zmanjkalo mu je besednega zaklada in bila ga je groza, da ne more več pisati. Svojem pa je zapustil okrog sedemnajst starih milijard v dinarjih, dolarjih ter nemških markah...

NOVI BOGATAŠI?

Sedanje slovenske oblasti skrbijo „novi bogataši“ med obrtniki, ki sicer po zasebni zaslugi in pobudi zaslužijo lepe dohodka, za obdavčenje pa prijavijo najnižjo vsoto. Skrbijo jih davčni inšpektorji, od ob-

činskih do republiških, ki velikokrat iz osebnih interesov namerno prežrejo marsikak prekršek in se ustavljajo le ob najbolj kričečih primerih. Najbolj jih pa skrbiti tisti davčni inšpektorji in načelniki — katerih baje ni malo —, ki so na občini v službi le toliko časa, da najdejo dovolj obrtnikov, katerim nato vodi knjige. Zagrebčani so naredili poizkus: poklicati nameravajo vse lastnike avtomobilov, vrednih več kot 300 milijonov starih dinarjev, na davčno upravo in jih vprašati, kje so dobili denar za nakup takšnega vozila...

Neki slovenski davčni inšpektor, kateremu verjetno ne manjka izkušenj, pa je dejal: Obrtnik, ki kupi drag avto, me ne skrbi preveč, ker dobro ve, da bo s takšnim nakupom izvalil svojo pozornost. Verjetno ima zaradi tega tudi vse potrebne dokaze, od kod ima denar. Bolj me skrbi oni obrtnik, za katerega vem, da ima večji promet kot tisti, ki je kupil drag avto, on pa si ni kupil niti vozila, niti si ni nabavil novih strojev. Vprašujem se, kam vlaga denar, kje ga ima, če niti sebi ne privoščiti dosti? Ali ga ima v tujini? In kako naj mu to dokažem?

OBVESTILA

PETEK, 19. septembra:

Seja Medorganizacijskega sveta ob 20. uri v prostorih Slomškovega doma.

SOBOTA, 20. septembra:

V Slomškovem domu slavnostni koncert ob 25-letnici doma. Sodelujejo trije slovenski zbori. Začetek ob 20. uri.

NEDELJA, 21. septembra:

V Slomškovem domu celodnevno slavlje ob srebrnem jubileju. Začetek ob 11. uri; popoldne ob 17. uri.

SOBOTA, 27. septembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri. Nadaljevanje Filozofskega tečaja s predavanjem prof. dr. Milana Komarja v Slovenski hiši ob 16. uri v priredbi SKAS-a in Visokošolskega tečaja.

XIII. kulturni večer SKA ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše. Predava Tone Mizerit: „Družbena občila — zdravilo ali strup?“

NEDELJA, 28. septembra:

35. Mladinski dan v Slovenski vasi.

SOBOTA, 4. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

NEDELJA, 5. oktobra:

XIX. Pristavski dan in XVII. Mladinski dan v Castelarju s celodnevno prireditvijo.

ČETRTEK, 9. oktobra:

Sestanek Zveze slov. mater in žena ob 17. uri v Slovenski hiši. Predava dr. Nataša Krečič: „Prizadeti in oklje“. Ob 15. uri seja odbora.

SOBOTA, 18. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

NEDELJA, 19. oktobra:

Informativni sestanek SLOGE v Carapachayu ob 12. uri združen z nagradnim žrebanjem.

ODVETNIKI V SLOVENIJI

V Sloveniji je malo odvetnikov. Trenutno jih je 303 in 19 pripravnikov — kar je v primerj z letom 1972 še znošno. Leta 1940 je bilo 292 odvetnikov in 119 pripravnikov, potem pa je število pripravnikov iz leta v leto padalo. V letu 1955 jih je bilo še 25, leta 1972 pa komaj 13. Odvetnik Peter Breznik, predsednik predsedstva Odvetniške zbornice Slovenije toži, da imajo sicer zelo natančen kodeks etike odvetnikov, vendar ugotavlja, da ga večina članov odvetniške zbornice ne spoštuje. Zaradi ne najboljše materialne podlage odvetništva pada iz leta v leto kvaliteta strokovnjakov, kar seveda ni dober porok za bodočnost slovenskega pravnega varstva. Vedno manj odvetnikov prihaja iz vrst odvetniških pripravnikov. Vzrok je v slabih dohodkih odvetnikov, ki čestokrat komaj krijejo lastne potrebe, poleg tega jim primanjkuje prostora za pisarne. Zato jim je praktično nemogoče, da bi imeli sredstva in prostor še za pravnike. Odvetnik Breznik nadaljuje: „Vsakomur je znano, da mora človek za uspešno in dobro delo opraviti prakso. Lahko rečem, da pravnik z diplomo ne zna dosti oz. zna bolj malo, zato je zanj nujno potrebna praksa. Toda kje? Slaba pripravljenost pravnikov se kaže na mnogih mestih in ob mnogih prilikah se opazi na sodiščih padanje strokovnosti.“

P. D-ova.

Slovenski dom v San Martinu

Odbor Doma se iskreno zahvaljuje darovalcem nagrad in pečiva ter vsem sodelavcem, ki so z delom in darili omogočili letošnjo izredno uspelo tombolo.

Starejši slov. zakonski par išče

gospodinja

za 8 ur dnevno razen nedelje.

T. E. 90-2903 in 47-0271

KLINIČNE ANALIZE

Lic. Zofija Pograje

“Obras Sociales”

Informacije na Tel. 629-6901.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE!

OB 25-LETNICI

20 - 21 SEPTEMBRA

VSI V SLOMŠKOV DOM

● V soboto, 20. septembra, ob 20: SLAVNOSTNI KONCERT

● V nedeljo, 21. septembra, ob 11: CELODNEVNO SLAVJE

Popoldne: ob 17. uri. NA SVIDENJE!

Slovenska kulturna akcija

13. KULTURNI VEČER

XXXIII. SEZONA

TONE MIZERIT

Družbena občila — strup ali zdravilo

V soboto, 27. septembra, ob 20. uri v mali dvorani Slov. hiše.

MLADA KRI, DUŠA SLOVENSTVA

36. MLADINSKI DAN SLOVENSKE VASI

28. SEPTEMBRA 1986

9.00 Sveta maša
10.00 Dviganje zastav
10.15 Pričetek tekem
12.30 Kosilo
17.00 Kulturni program

Za zabavo poskrbi “ZLATA ZVEZDA”

proti pevskemu odru, sukal je glavo, kakor bi iskal dečka, mislil je pa na šampanjski paviljon in na gospo Jerajevu. Ko je štel, da je ženi izpred oči, je krenil proti paviljonu, spotoma pa se je ustavljal, tu malo, tam malo, da bi bil videti njegov prihod bolj slučajen.

Ogovarjale so ga ljubeznive gospodične z žrebi za srečolov, segel je v žep in jih kupil; glej ga, poleg štirih praznih listkov je res dobil enega s številko! Šel je k šotoru, kjer so bili razstavljeni dobitki: zadel je bil steklenico likerja, darilo rodoljubne tvrdke, ki se je s tem prispevkom srečno iznebila slabega blaga in hkrati nadležne društvene deputacije. Z glasnim smehom so ga pozdravljali znanci, ko so ga srečavali s steklenico pod pazduho, in pot sta mu zastavila tudi Tonček in Milan, strmela sta vanj kakor v čudež in s ponosom sta prevzela v svoje varstvo steklenico, ki sta jo dobila z naročilom, da jo neseta k mami. Mojster Pirc pa se je polagoma prisukal tja, kamor ga je vlekel kakor večjo v luč, k šampanjskemu paviljonu.

Zmračilo se je, zažarele so luči, našli so lampijonke, šum po vrtu je naraščal. Tu pa tam so se že pričnjalji oglašati neoficialni pevci, vmes se je čul kak prešeren vrisk.

Promet s pijačo je bil po zaslugi predsednika Jeraja in njegove izborne misli „vsaka tretja zastoj“ nad vse pričakovano obilen; denarja se je stekalo pri gospe načelnici, da ni vedela kam z njim.

In še so prihajali novi gostje iz vseh slojev in z najrazličnejšimi nameni in nadami in veselo vrvenje se je razlegalo daleč v noč. Veselica je imela popoln uspeh!

Drugi dan so naklonjeni listi obširno naštevati imena odlične gospe, ki je s svojim prihodom počastila izoborno uspelo vrtno veselico „Strune“. Bila jih je dolga vrsta, pa vendar ne popolna. Taka poročila so pač rada pomanjkljiva in enostranska in zato se nam ne zdi le umestno, marveč celo potrebno, da imenik zanimivih udeležencev „Strune“ veselice kolikor toliko izpopolni-mo vsaj na tem mestu:

Počastil je veselico tudi brivski vajenec in mladi gospod Makso Frljuga, kričeči plakati in hrupna reklama po listih mu niso dali drugače. Ker pa je bil mladi gospod bolj šikih financ, je spotoma ukradel iz neke veže kolo. Kupca zanj je kmalu dobil, kmečki fant mu ga je odkupil za deset kron; šestdeset jih je bilo vredno med brati, toda mladi brivski praktikant je mislil pri kupčiji le na to, da mu bo deset kron zadoščalo za veselico, in ni privajal cene in s tega stališča je bila prav za prav še ta kupnina previsoka, po silnih bolečinah soditi, ki jih je imel drugo jutro v želodcu in v glavi in ki so se jim pridružile še bolečine tam nekje pod hrbtom, kjer ga je mazal mojster z brezovim oljem toliko časa, da je razodel, od kod ima denar. In potem se mu je zabava, pričeta pri „Struni“, nadaljevala še na policiji in na sodišču.